

പുഴകൾ ജീവനുവേണ്ടി

ഡോ. എ. ലത

2003 നവംബർ 28 മുതൽ ഡിസംബർ 4 വരെ തായ്‌ലൻഡിലെ രാസി സാലൈയിൽ വെച്ച് നടന്ന അണക്കെട്ടുകൾക്കെതിരെയുള്ള രണ്ടാം അന്താരാഷ്ട്ര സമ്മേളനത്തിൽ ഇന്ത്യയിൽനിന്ന് ഡോ. എ. ലത പങ്കെടുത്തിരുന്നു. 62 രാജ്യങ്ങളിലെ മുന്നൂറിലധികം പേർ ഇവിടെ ഒത്തുചേർന്നു.

ഇലം ജീവനുവേണ്ടി, മരണത്തിനു വേണ്ടിയല്ല' എന്നത് ജനതതിയുടെ അന്തിമ മുദ്രവാക്യമായി തീർന്നിരിക്കുന്നു. 1997 ൽ (ബ്രസീലിലെ ക്യൂരിറ്റിബയിൽ നടന്ന ഒന്നാം അന്താരാഷ്ട്ര സമ്മേളനത്തിലാണ് ആദ്യമായി ഈ പ്രഖ്യാപനമുണ്ടായത്. ഇത് യാഥാർത്ഥ്യമായത് തായ്‌ലണ്ടിലെ രാസിസാലൈയിലും.

2003 നവംബർ 28. അണക്കെട്ടുകൾ കാരണം ദുരിതമനുഭവിക്കുന്നവരും നശിക്കരണ അണക്കെട്ടുകൾക്കെതിരെ പോരാടുന്നവരും ജല-ഊർജ്ജ വിഭവങ്ങളുടെ തുല്യവും സുസ്ഥിരവുമായ പരിപാലനത്തിനായി പ്രവർത്തിക്കുന്നവരുമായ മുന്നൂറിലധികം പേർ തായ്‌ലണ്ടിലെ രാസിസാലൈയിൽ ഒത്തുചേർന്നു. 62 രാജ്യങ്ങളിൽ നിന്നുള്ളവരായിരുന്നു അവർ. അണക്കെട്ടുകൾക്കെതിരെയുള്ള 2-ാം അന്താരാഷ്ട്ര സമ്മേളനമായിരുന്നു അത്. 2003 നവംബർ 28 മുതൽ ഡിസംബർ 4 വരെ നടന്ന ആ സമ്മേളനം അണക്കെട്ടുകൾക്കെതിരെയുള്ള പ്രഖ്യാപനം പാസാക്കി. (രാസിസാലൈ പ്രഖ്യാപനം)

എന്തുകൊണ്ട് രാസിസാലൈ

ഒരു അണക്കെട്ടിന്റെ വെള്ളക്കെട്ടുമൂലം കെടുതി നേരിടുകയും പിന്നീട് അണക്കെട്ടിന്റെ ഷട്ടർ നാട്ടുകാർ തന്നെ തുറന്ന് പുഴയുടെ ഒഴുക്കും നദിയുടെ താളവും തിരികെ കൊണ്ടുവരികയും ചെയ്ത സ്ഥലമാണ് തായ്‌ലണ്ടിലെ രാസിസാലൈ. താളം തെറ്റിയ സാമൂഹികജീവിതവും പുഴയുടെ പുണ്യവും ഒരുപോലെ പ്രതീക്ഷകളോടെ ജനം തിരികെ കൊണ്ടുവന്നു. ജീവനെ, പുഴകളെ നാടിനെ സംസ്കാരത്തെ വ്യക്തിത്വത്തെ എല്ലാം തിരിച്ചു പിടിക്കാനുള്ള സമരത്തിന്റെയും നിശ്ചയദാർഢ്യത്തിന്റെയും മാതൃകയാണ് രാസിസാലൈയിലെ ജന

ങ്ങൾ കാണിച്ചുതന്നത്.

പ്രഖ്യാപനം, പ്രക്ഷോഭം

ക്യൂരിറ്റിബയ്ക്കു ശേഷം നടന്ന സമരങ്ങളിൽ ഗണ്യമായ പുരോഗതിയാണുണ്ടായത്. ജനങ്ങളുടെ ഒത്തുചേരലും കൂട്ടായ പ്രവർത്തനങ്ങളും ശക്തമായി അണക്കെട്ടുവ്യവസായം, സർക്കാർ, സാമ്പത്തിക സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവ ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെട്ടു. സാങ്കേതിക, രാഷ്ട്രീയ, നൈതിക മേഖലകളിലെല്ലാം അണക്കെട്ടു വ്യവസായത്തെ വെല്ലുവിളിക്കാനുള്ള കരുത്താർജ്ജിക്കാൻ അണക്കെട്ടുവിരുദ്ധ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾക്കായി. ചില അണക്കെട്ടുപണികൾ നിർത്തിവയ്പ്പിക്കാനും ചിലത് ഡീ-കമ്മീഷൻ ചെയ്യാനും സാധിച്ചു. പലയിടത്തും പുനരധിവാസ നഷ്ടപരിഹാരമടക്കമുള്ള അവകാശങ്ങൾക്ക് അംഗീകാരം നേടിയെടുക്കാനായി.

പദ്ധതി ബാധിതർക്കും പദ്ധതി ഭീഷണി നേരിടുന്നവർക്കും തീരുമാനമെടുക്കുന്ന പ്രക്രിയകളിൽ നിർണായകസ്വാധീനം നേടുന്ന വിധത്തിൽ ഇടപെടാനും പറ്റി.

സാമൂഹികവും പാരിസ്ഥിതികവുമായി സാമൂഹ്യ അടിത്തറയുള്ള ശരിയായ, ഫലപ്രദമായ ജലപരിപാലനരീതികൾ നടപ്പിലാക്കിവരുന്നവരുണ്ട്. പുതുക്കാവുന്ന ഊർജ്ജ സാങ്കേതികവിദ്യകളുടെ പെട്ടെന്നുള്ള മുന്നേറ്റങ്ങളെയും ആവശ്യമുള്ളിടത്തെ പരിപാലനത്തെയും പിന്തുണക്കുന്നുണ്ട്.

തദ്ദേശീയ ജനവിഭാഗങ്ങൾ, ഗ്രാസ്സൂട്ട് പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ, സന്നദ്ധ സംഘടനകൾ, വികസിത-വികസാര സിവിൽ സമൂഹങ്ങൾ എന്നിവയെല്ലാം തമ്മിലുള്ള ശക്തമായ കൂട്ടുകെട്ടുകളും സമരങ്ങൾക്ക് കൂടുതൽ വളർച്ച നേടാൻ കാരണമായി. പുതിയ ഉദാരവൽക്കരണനയങ്ങൾക്കെതിരെ തുല്യതയുള്ള ലോകത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള ആഗോള സമരങ്ങളുമായി

ഐക്യദാർഢ്യം പ്രഖ്യാപിക്കാനും ഈ മുന്നേറ്റങ്ങൾക്കായി.

കഴിഞ്ഞ ആറു വർഷങ്ങൾക്കുള്ളിൽ ഉണ്ടായ മറ്റൊരു പ്രധാന നേട്ടം ലോക അണക്കെട്ടു കമ്മീഷൻ പ്രവർത്തന പ്രക്രിയകളാണ്. വൻകിട അണക്കെട്ടുകൾക്കെതിരെ നിശിതമായ വിമർശനം കമ്മീഷൻ നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. പുതിയ ഉദാരവൽക്കരണ വികസനമാതൃകയിലെ അടിസ്ഥാനതെറ്റുകളെ ചോദ്യം ചെയ്യുന്നില്ലെങ്കിൽ കൂടി, കമ്മീഷന്റെ ശുപാർശകൾ ജനാധിപത്യപരമായ, സുതാര്യമായ, ഉത്തരവാദിത്തപരമായ തീരുമാനമെടുക്കൽ പ്രക്രിയയായി ഒരു ചട്ടക്കൂടാക്കുക.

സത്യം, മിഥ്യ:

വൻകിട അണക്കെട്ടുകൾ വികസനം കൊണ്ടുവരും എന്നാണ് കഴിഞ്ഞകാലങ്ങളിൽ നമ്മളോട് പറഞ്ഞിരുന്നത്. എന്നാൽ ഇപ്പോൾ അണക്കെട്ടു ലോബി പറയുന്നത് ദാരിദ്ര്യം നിർമ്മാർജ്ജനം ചെയ്യാനും ഉത്തര-ദക്ഷിണ വിടവുനികത്താനും വൻകിട അണക്കെട്ടുകൾ അത്യന്താപേക്ഷിതമാണെന്നാണ്. ഈ വാദം തികച്ചും പൊള്ളയാണെന്ന് കഴിഞ്ഞ 50 വർഷം കാണിച്ചു തരുന്നു. ആഗോള വൻകിട അണക്കെട്ടുയുഗം വരുത്തിവെച്ചത് ഉത്തര-ദക്ഷിണ സമ്പന്ന-ദരിദ്ര അസമത്വങ്ങളുടെ വളർച്ചയാണ്. ആഗോളതാപവർദ്ധന തടയാൻ ജലവൈദ്യുതിയും വൻകിട അണക്കെട്ടുകളും ആവശ്യമാണെന്ന കെട്ടുകഥകളാണ് പ്രചരിപ്പിക്കുന്നത്. യാഥാർത്ഥ്യത്തിനു നിരക്കാത്തതാണിത്.

പ്രവിശ്യകൾ, ഭൂമി, വിഭവങ്ങൾ എന്നിവയെ ലക്ഷ്യമാക്കുക വഴി തദ്ദേശീയ ജനവിഭാഗങ്ങൾക്ക് താങ്ങാവുന്നതിലധികം ദോഷങ്ങൾ വരുത്തിവെച്ചു. അണക്കെട്ടുപണികൾക്കായി മിലിട്ടറിയെ പോലും

ഉപയോഗിക്കുക വഴി തദ്ദേശീയരുടെ മനുഷ്യാവകാശങ്ങൾ ലംഘിക്കുന്നത് ഇവിടെ നിലനില്പുപോലും ഭീഷണിയിലാക്കുന്നു.

ജീവനടിസ്ഥാനമായ പുഴകളടക്കമുള്ള ജലസ്രോതസ്സുകളെ കോർപ്പറേറ്റ് താൽപര്യത്തിനും വിപണിക്കുമായി സ്വകാര്യവൽക്കരിക്കാനുള്ള ശ്രമങ്ങളെ ശക്തമായി ചെറുക്കേണ്ടതാണ്. നിർദ്ദിഷ്ട നദീബന്ധന, ഇന്റർ-ബേസിൻ ജലകൈമാറ്റ പദ്ധതികളും വൻജലപദ്ധതികൾക്കായി അന്താരാഷ്ട്രഅടിസ്ഥാന സൗകര്യമൊരുക്കലുകളും പരാജയങ്ങളിൽ നിന്നുപാഠം മനസ്സിലാക്കാത്ത വൻകിട അണക്കെട്ടുപ്രമോട്ടർമാരുടെ കഴിവുകേടിനെ കാണിച്ചുതരുന്നു.

രാസിസാലൈ പ്രഖ്യാപനം:

ആവശ്യങ്ങൾ : അഞ്ചുദിവസങ്ങളിലായി അനുഭവങ്ങൾ പങ്കുവെച്ചപ്പോൾ ഉരുത്തിരിഞ്ഞത്. 1997-ലെ കൂരിറ്റിബ പ്രഖ്യാപനത്തിലെ തത്വങ്ങളിലും ആവശ്യങ്ങളിലും ഉറച്ചു നിൽക്കുന്നു.

സാമൂഹികമായും പാരിസ്ഥിതികമായും നാശമുണ്ടാക്കുന്ന അണക്കെട്ടുകളുടെ നിർമ്മാണത്തെ എതിർക്കുന്നു. സാമൂഹിക ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റാത്ത, പദ്ധതി ബാധിത പ്രദേശങ്ങളിലെ ജനങ്ങളെ അറിയിച്ച്, തീരുമാനമെടുക്കൽ പ്രക്രിയ പൂർത്തിയാകാത്ത എല്ലാ അണക്കെട്ടു നിർമ്മാണത്തെയും എതിർക്കുന്നു.

തദ്ദേശീയ ജനവിഭാഗങ്ങളുടെ അറിവിനും, വിഭവപരിപാലനത്തെയും ജല-ഊർജ്ജ ആസൂത്രണ പ്രക്രിയയിലും തീരുമാനമെടുക്കലിലും സ്വതന്ത്രവും കൂട്ടായ്മയോടെയും തീരുമാനമെടുക്കാനുള്ള അവകാശങ്ങളെയും പൂർണ്ണമായി ബഹുമാനിക്കണമെന്നും ആവശ്യപ്പെടുന്നു.

ജല-ഊർജ്ജ നയങ്ങളിലും പരിപാടികളിലും പദ്ധതികളിലും സ്ത്രീകൾക്ക് തുല്യത ഉറപ്പുവരുത്തണം.

പദ്ധതി ബാധിത, പദ്ധതി ഭീഷണി നേരിടുന്ന ജനങ്ങൾക്കും അണക്കെട്ടുകളെ എതിർക്കുന്ന സംഘടനകൾക്കും എതിരെയുള്ള എല്ലാതരത്തിലുമുള്ള ഹിംസയും (മിലിട്ടറി ഇടപെടൽ ഉൾപ്പെടെ) പ്രവർത്തനങ്ങളും നിർത്തണം.

ധനസഹായം, ആവശ്യമായ ഭൂമി, വീട്, സാമൂഹികസൗകര്യം എന്നിവ ചർച്ചകളിലൂടെ ലക്ഷ്യമാക്കി പദ്ധതി ബാധിതർക്ക് അടിയന്തരമായി നൽകണം. അണക്കെട്ടിനും വികസനത്തിനും പണം കൊടുക്കുന്നവർ, അണക്കെട്ടുകൾ വഴി ആദായമുണ്ടാക്കിയവർ എന്നിവർ ഇതിനുള്ള ചെലവ് വഹിക്കണം.

അണക്കെട്ടുകൾ മൂലം തകർന്ന ആവാസവ്യവസ്ഥകളും ജീവിതചര്യകളും പുഴ

യോര ആവാസ വ്യവസ്ഥ വൈവിധ്യവും തിരിച്ചുകൊണ്ടുവരാൻ ഡീ-കമ്മീഷനിംഗ് അടക്കമുള്ള പലവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തണം.

വൈദ്യുതി-ജല മേഖലയിലെ സ്വകാര്യവൽക്കരണത്തെ തള്ളിക്കളയണം. ജനാധിപത്യപരവും ഉത്തരവാദിത്തമുള്ളതും ഫലപ്രദമായ പൊതുമുഖനിയന്ത്രണമുള്ളതും ഉചിതവുമായ ജല-വൈദ്യുതി വിതരണ സംവിധാനം വേണം.

പൊതുജനസമ്മിതി, മുൻകൂട്ടി അറിയിച്ച ശേഷമുള്ള അനുമതി നേടൽ, നിലവിലുള്ള അണക്കെട്ടുകളും പുനരധിവാസ പ്രക്രിയയും, ആവശ്യങ്ങളുടേയും സാധ്യതകളുടേയും വിലയിരുത്തൽ എന്നിവ ഉൾപ്പെടെയുള്ള ലോക അണക്കെട്ടുകമ്മീഷന്റെ ശുപാർശകൾ സർക്കാറുകൾ, സാമ്പത്തിക സ്ഥാപനങ്ങൾ, കയറ്റുമതി ക്രെഡിറ്റ് ഏജൻസികൾ, കോർപ്പറേഷനുകൾ എന്നിവ പാലിക്കേണ്ടതാണ്. ദേശീയ നയരൂപീകരണങ്ങളിലും നിയമങ്ങളിലും മേഖലാ മുൻകൈയെടുക്കലിലും ഈ ശുപാർശകൾ ഉൾപ്പെടുത്തണം.

തുല്യതയും സുസ്ഥിരതയും ഉറപ്പുവരുത്തുന്ന ഊർജ്ജസാങ്കേതികതയിലും ജലപരിപാലനത്തിലും ഗവേഷണത്തിനും പ്രായോഗിക പ്രവർത്തനത്തിനുമായി സർക്കാറുകൾ നിക്ഷേപങ്ങൾ ഉറപ്പുവരുത്തണം. ധൂർത്തിനെ നിരൂൽസാഹപ്പെടുത്തുന്ന, അമിത ഉപഭോഗം കുറയ്ക്കുന്ന, തുല്യതയോടെ ധനവിതരണം ഉറപ്പുവരുത്തുന്ന നയങ്ങൾ സർക്കാറുകൾ നടപ്പിലാക്കണം.

ഇന്റർബേസിൻ ജലകൈമാറ്റ പദ്ധതികൾ, നദീബന്ധനപദ്ധതികൾ പോലുള്ള വൻകിട പദ്ധതികൾ നിർത്തിവക്കണം.

അന്താരാഷ്ട്ര കാർബൺ വിപണി നിർത്തലാക്കണം.

തോണിയെ പുഴക്കനുയോജ്യമാക്കുന്ന തത്വത്തിലധിഷ്ഠിതമായ ജലഗതാഗതപാതകൾ പിന്തുടരണം.

ഏറ്റെടുക്കുന്ന കർത്തവ്യം:

നശീകരണം വരുത്തുന്ന അണക്കെട്ടുകൾ, പുനരധിവാസ പ്രക്രിയകൾ, നദിയുടെയും നീർമറി തടത്തിന്റേയും പുനരുജ്ജീവനം എന്നിവയ്ക്കായുള്ള പ്രചാരണങ്ങളും സമരങ്ങളും ഊർജ്ജിതമാക്കൽ.

മഴവെള്ളക്കൊയ്ത്ത്, സമൂഹപരിപാലനത്തിലുള്ള പുതുക്കാവുന്ന ഊർജ്ജപദ്ധതികൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള സുസ്ഥിരവും അനുയോജ്യവുമായ ജല-ഊർജ്ജ പരിപാലന മാതൃകകൾ ലോകത്താകമാനം നടപ്പിൽ വരുത്തൽ.

കുട്ടികൾക്കും യുവാക്കൾക്കും പ്രത്യേ

കിച്ചും പ്രായോഗിക പഠനങ്ങളിലൂടെ വൈവിധ്യമാർന്ന ജലഅറിവുകളും പ്രയോജനങ്ങളും തുടർച്ചയായി പുതുക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കൽ.

വിവിധരാജ്യങ്ങളിലെ പദ്ധതി ബാധിതർക്ക് പരസ്പരം സഹകരിച്ച് സ്ഥലസന്ദർശനം നടത്താനും അതുവഴി അണക്കെട്ടുകൾ, ജല, ഊർജ്ജമേഖലയിലെ ആക്ടിവിസ്റ്റുകൾ, സംഘടനകൾ എന്നിവ തമ്മിലുള്ള ആശയ വിനിമയം ഊർജ്ജിതമാക്കൽ.

പുതിയ -ഉദാരവൽക്കരണ വികസന മാതൃകകൾക്കെതിരായും ആഗോള സാമൂഹിക-പരിസ്ഥിതി നീതിക്കായും സമരം ചെയ്യുന്നവരോട് കൈചേർത്ത് പ്രസ്ഥാനങ്ങളെ ബലപ്പെടുത്തൽ.

എല്ലാവർഷവും മാർച്ച് 14 ന് അണക്കെട്ടുകൾക്കെതിരായും നദി, വെള്ളം, ജീവൻ എന്നിവയ്ക്കുവേണ്ടിയും ഉള്ള അന്താരാഷ്ട്രദിനം ആഘോഷിക്കൽ.

അണക്കെട്ടുബാധിത ജനങ്ങളുടെ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ, മറ്റു സാമൂഹ്യ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ, സന്നദ്ധസംഘടനകൾ എന്നിവർ ഒരുമിച്ച് ചേർന്ന് 2004 മാർച്ച് 14 ന് 60-ാം വാർഷികമാഘോഷിക്കുന്ന ലോകബാങ്കിനും ഐ.എം.എഫിനുമെതിരെ പ്രക്ഷോഭങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കാനും ആവശ്യപ്പെടുന്നു.

ആദായം പരമാവധി വർദ്ധിപ്പിക്കുക എന്ന ചിന്ത മാത്രമുള്ള സാമൂഹികക്രമം മുൻകൈ നേടുന്നതിനെതിരെയുള്ള സമരം കൂടിയാണ് നശീകരണ അണക്കെട്ടുകൾക്കും നിലവിലുള്ള ജല-ഊർജ്ജ പരിപാലന മാതൃകകൾക്കും എതിരെയുള്ള ഈ സമരം. ഇത് തുല്യതയും ഐക്യദാർഢ്യവും അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള സമരമാണ്.

“മറ്റൊരു ജല, ഊർജ്ജപരിപാലന മാതൃക സാധ്യമാണ്!

ജലം ജീവനുവേണ്ടി, മരണത്തിനുവേണ്ടിയല്ല!” ഇത് ഒരു പ്രഖ്യാപനമാണ്. ജീവജാലങ്ങളുടെ നിലനിൽപ്പിനായുള്ള പോരാട്ട പ്രഖ്യാപനം.

കൂടുതൽ വിവരങ്ങൾക്ക്: ചാലക്കുടി പുഴ സംരക്ഷണ സമിതി, “കാർത്തിക”, മണലാറ്റിൽ, ഒല്ലൂർ പി.ഒ., തൃശ്ശൂർ. ഫോൺ : 0487-2353021

വൈകാതെ പ്രതീക്ഷിക്കുക
കേരളീയം പ്രത്യേക പതിപ്പ്

മഴയനുഭവം / മഴയറിവ്
ഗസ്റ്റ് എഡിറ്റർ വി.എം. ശിരിജ

കുടുംബം, ലൈംഗികത
ഗസ്റ്റ് എഡിറ്റർ ഡോ. ജയശ്രീ